

Meer hout oogsten goed voor het bos

De houtproductie in Nederland kan zonder moeite met 20 procent omhoog. Nu wordt maar 55 procent van de jaarlijkse bijgroei geoogst. Kappen doet de bossen geen kwaad. Integendeel, het komt de kwaliteit van het bos alleen maar ten goede.

Het bosbeheer in Nederland is de laatste veertig jaar sterk veranderd. Kaalkap met herinplant komt nauwelijks meer voor. In plaats daarvan worden selectief groepjes bomen gekapt waarna spontaan nieuwe zaailingen opgroeien. Houtproductie staat allang niet meer voorop, het beheer laat zoveel mogelijk aan de natuur over. Deze aanpak levert een afwisselender bos op met een grotere natuurwaarde, dat bovendien hoger wordt gewaardeerd door de recreant. Bosbeherend Nederland staat nu voor een keuze. Moeten we het beheer van het bos voortaan helemaal aan de natuur overlaten? Of blijven we de natuur een handje helpen?

De Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging (KNBV) wil sommige bossen aan de natuur overlaten en in de rest de natuur een handje helpen door hier en daar een paar bomen weg te halen, de zogenoemde dunningen. Die leveren waardevol hout op, een milieuvriendelijke en hernieuwbare grondstof. De productie kan jaarlijks zonder moeite met twintig procent of 250.000 kubieke meter omhoog. Nu wordt maar 55 % van de bijgroei geoogst. De bomen die niet worden gekapt gaan erop vooruit en krijgen meer ruimte om door te groeien. Dit kunnen bomen zijn met een roofvogelnest of bomen waar kinderen graag in klimmen, maar ook bomen die in de toekomst waardevol hout gaan leveren.

Variatie

Bezoekers schrikken als er ineens in het bos wordt gekapt. Ze maken zich zorgen over de grote machines, kapotte wegen, boomtoppen die blijven liggen en over de vogeltjes. De beheerders gaan echter zorgvuldig te werk en weten dat er kort nadat het hout is geoogst van schade geen sprake meer is. Vroeger bestonden veel bossen uit een schaakbord van percelen met één boomsoort van dezelfde leeftijd. Nu zien de bossen er veel natuurlijker uit met allerlei soorten en leeftijden door elkaar. Veel meer planten en dieren voelen zich hier thuis. Selectief kappen

Een boom wordt geveld (Foto's: JGS)

bevordert deze variatie, niet kappen kan betekenen dat enkele boomsoorten andere verdrücken. Het achterweglaten van de houtoogst is niet goed voor het bos. Veel bos in Nederland is jong. Als dunningen uitblijven groeit het dicht, er valt dan vrijwel geen zonlicht meer op de bodem. Planten en dieren die dat nodig hebben verdwijnen. Wachten tot open plekken vanzelf ontstaan kost decennia en is dus met name in kleine bossen geen alternatief. Het Nederlandse bos is namelijk sterk

versnipperd. Dieren en zeker planten kunnen niet gemakkelijk van het ene bos naar het andere komen. Dat geldt zeker voor de typische bossoorten als de bosanemoon. Die kan zich hoogstens een meter per jaar uitbreiden. Als zo'n soort eenmaal verdwenen is, is het niet eenvoudig die weer terug te krijgen. Een gevarieerd bos biedt geschikte woongebieden voor allerlei planten en dieren. Ook mensen vinden het prettig afwisselend in een kathedraalachtig bos van beuken te lopen of in een donker bos waar je nog geen vijf meter ver kunt kijken. Weinig mensen beseffen dat beseigenaren jaarlijks op elke hectare veertig euro toeleggen. Als de eigenaar zijn bos puur zou beheren met het oog op de portemonnee, zou er weinig van over blijven. Juist de extra inspanningen, zoals het behoud van boslanen, sprengen en grafheuvels maken bossen interessant. De opbrengst van het hout worden voor dit doel gebruikt. Natuur en recreanten profiteren direct van houtoogst.

Kijk ook op: www.knbv.nl

Patrick Jansen

Ook in de bosbouw werkt men met moderne machines, zoals hier met de processor